

VESZPRÉM MEGYE DÍSZNÖVÉNYTERMESZTÉSÉNEK HELYZETE ÉS FEJLESZTÉSÉNEK KÉRDÉSEI

NAGY BÉLA

a mezőgazdasági tudományok kandidátusa

Kertészeti Egyetem, Budapest

1. Termesztési és közgazdasági jellemzés

A megye domborzata és talajviszonyai, a dísznövénytermesztés jellege miatt, a fejlesztésre nem gyakorolnak különösebb hatást. A szabadföldi ágazatok közül a virágmag- és díszfaiskolai termesztés lép fel speciális igényekkel. Az előbbi fejlesztése, egyrészt a természeti viszonyok, másrészt a munkaerő-igényessége miatt nem lehetséges Veszprém megyében. A díszfaiskolai termesztésnek a városi és üdülőtáji zöldterület fejlesztése miatt lenne nagy jelentősége. Díszfaiskola termesztési hagyományai a megyének nincsenek, ilyen fejlesztést egyelőre nem is terveznek, bár az éghajlati viszonyok kedvezőek.

A változatos domborzati viszonyok és a tenyészidőszakban átlagosan le hulló 400 mm csapadék kedvezne a díszfaiskolai termesztésnek. Az öntözési lehetőség is megteremthető.

A megye hőmérsékleti viszonyai és napfényellátottsága kedvezőtlenebb az Alföldénél. Az üveg alatti intenzív termesztésről csak a megye zöldterületi szükségleteinek kielégítése, valamint a lakosság dísznövényigényének biztosítása szempontjából lehet szó. A rendelkezésre álló energiaforrások (ipari üzemek) esetlegesen indokolnának ilyen jellegű fejlesztést is.

A területi elhelyezésénél a természeti és egyes gazdasági viszonyokat vesszük elsősorban figyelembe.

A megye közgazdasági jellegéből adódóan (fejlett ipar és bányászat), a magasabb életszínvonal következtében, a lakosság dísznövényigénye is erőteljesen fejlődik. A rohamosan fejlődő városok és az exponált üdülőtájak dísznövényigénye is növekszik, ezért a megyén belüli termelés fejlesztésén kívül a dísznövény-kereskedelem fejlesztésére is szükség van.

A virágkereskedelem fejlesztése megköveteli a virágkötészet elősegítését. A megye városai közül Ajka, illetve Keszthely rendelkezik hagyományokkal. Az üdülési szezonban megnövekedő létszám a lakosság virágigényét időszakosan, elsősorban a vágott virág iránt növeli.

2. A megye dísznövénytermesztése és -ellátása

1976-os adatok alapján a megye dísznövénytermesztése az alábbiak szerint alakult.

Dísznövénytermesztést majdnem teljes egészében a helyi igények egy részének kielégítése céljából folytattak üvegfelületek alatt, illetve szabadföldön. Az ellenőrizhető termesztés elsősorban a községi, illetve költségvetési üzemekben, Városgazdálkodási Vállalatok üzeimeiben folyik. A magántermelés jelentősége nem nagy. A megye területén üzemeltetett növényház felülete 7500 m², a melegágy felülete 2500 m², fóliafelület 2000 m². A növényház általában hagyományos típusú. Jól szervezett nagyüzemi árutermelésre már méretüknél fogva sem alkalmasak, a termesztésre a növényfajok változatosága a jellemző. Nagy a kézi munkaerő-felhasználás.

A dísznövénytermesztés bruttó termelési értéke 8 500 000 Ft volt. Ennek megoszlása: 7 300 000 Ft cserepes és vágottvirág, valamint kiültetési alapanyagok; 1 200 000 Ft faiskolai áru.

A díszfaiskolai felület évi forgója kb. 5 ha, ebből 4 ha állami, 1 ha magántulajdon.

Állami kezelésben 10 nyílt árusítású virágüzlet és 4 virágpavilon működik, ezek évi forgalma 7 825 000 Ft volt. Forgalmazott áru tekintélyes részét vásárolják.

Veszprém megyében a dísznövénytermesztéssel hasznosított üvegfelület kb. 7%-a a bruttó termelési értéknek kb. 6,5%. Ez a termelés a kommunális jellegű tevékenység keretébe tartozik (zöldfelületek ellátása növényanyaggal, lakossági dísznövényellátás).

A termesztett legfontosabb kultúrák:

növényházi szegfű
 Asparagus plumosus, vágásra
 Cyclamen
 cserepes levéldísznövények
 egy- és kétnyári kiültetési anyag
 díszfák, díszcserjék, konténeres faiskolai áru.

A megye 429 ezer lakosát figyelembe véve az egy főre jutó vidéki dísznövény-fogyasztási átlag kb. 45 Ft/fő volt 1976-ban, ami közel 20 millió Ft-ot tett ki Veszprém megyében. A saját termesztésű dísznövény az igény 30%-át fedezte.

Veszprém megye igen jelentős zöldfelülettel rendelkezik. Az 1975-ös statisztikai adatok alapján az összes parkfelület 6 549 000 m², ebből belterjesen gondozott 3 490 000 m². Gondozottság %-a 53,3, ami megyék között közép-szintnek felel meg. A belterjesen gondozott parkfelületből virággal beültetett

265 000 m² (7,6%), majdnem kétszerese a budapestinek. Ez a felület évente kb. hárommillió egynyári, illetve évelő virágot igényel, amelynek csak igen kis töredékét termeli meg a megye.

A fő termesztő bázisok: Keszthely, Tapolca, Pápa, Ajka, Veszprém, Várpalota.

A megye távlati fejlesztési terveiben a dísnövénytermesztés nem szerepel számottevő adattal. A lakó- és üdülőterületek zöldterületének növelése a lakosság fokozódó életszínvonalával összefüggésben növekvő dísnövényigény, Veszprém megyében is megkívánja a fejlesztést.